

» Sovětský voják se samopalem Sudajev 10. května 1945 v Pardubicích

Za reprezentanty sovětské pěchotní výbroje z druhé světové války jsou většinou považovány samopaly Špagin (PPŠ-41) a puška Mosin. Poněkud v pozadí stojí další pěchotní zbraně, k nimž patří mimo jiné samopaly Sudajev. O nich a o jejich konstruktérovi jsme ve *Střelecké revui* nepsali už hodně dlouho, takže tuto chybu napravujeme. Příběh samopalu je také příběhem mladého nadaného konstruktéra, jenž zemřel velmi předčasně.

Alexej Ivanovič Sudajev (23. 8. 1912 – 17. 8. 1946) se narodil v městečku Alajtyr v Simbirské gubernii tehdejšího ruského carství – dnes je to Čuvašská autonomní republika – součást Ruské federace. Simbirsk, takto středisko gubernie, se za sovětské vlády jmenoval Uljanovsk, protože se v něm narodil Vladimír Iljič Uljanov – Lenin.

Sudajevův otec Ivan Nilovič Sudajev byl telegrafním mechanikem poštovní telegrafního okruhu Kazaň. Zemřel už

SUDAJEV a jeho zbraň

EV

v roce 1924 a zanechal Alexeje s matkou a dvěma sestrami. V roce 1929 Alexej dokončil technickou školu (uvádí se jako proftechškola) a začal pracovat jako soustružník. Při práci dál studoval na vyšší technické škole v Gorkém v oboru průmyslové dopravy. Školu ukončil v roce 1932. Potom působil v organizaci Sojuztransstroj na pozici technika v obci Rudničnoje v Uralské oblasti (dnes Čeljabinská oblast). V letech 1933–1934 se už evidentně zajímal o zbraně. Jako jeho první vynález nebo spíš nápad se uvádí automatický zážeh kulometu pomocí infračerveného záření. Více o něm nevíme.

Sudajevův samopal byl první sovětská zbraň se sklopnou ramenní opěrkou.

Od podzimu 1934 Sudajev sloužil u železničních vojsk sovětské armády, ale evidentně ho zajímaly zbraně, a ne lokomotivy. Zřejmě si však odkroutil celou vojnu, aby se po demobilizaci dostal na Gorkovský státní institut v Gorkém (dnes a před bolševiky Nižnij Novgorod), kde studoval v letech 1936–1938. V té době na dělostřelecké akademii F. E. Dzeržinského dávali dohromady školu konstruktérů zbraní. Stáhli si tam lidi, kteří měli o tuto činnost zájem, ze všech vysokých škol a pozvali také Sudajeva. Jeho diplomový projekt se týkal samopalu ráže 7,62 mm. Projekt obhajoval v němčině a dostal jedničku.

Po absolvování dělostřelecké akademie v roce 1941 Sudajev dostal titul vojenského inženýra 3. stupně a byl odvelen jako konstruktér k NIPSCO, což byl vědeckovýzkumný *polygon palných zbraní*. Zpočátku se zabýval zařízeními pro protiletectkovou obranu a navrhl jednoduchou PL lafetu pro

kulomet. Pak se ale obrací přímo ke konstrukci ručních palných zbraní. Sovětský svaz měl slušný Špaginův samopal, ale navzdory jeho jednoduchosti armáda chtěla něco ještě jednoduššího a úspornějšího. Navíc bylo nutné vyzbrojit vhodnými automatickými zbraněmi i další jednotky, které potřebovaly kompaktnější zbraň.

Na novém samopalu pro sovětskou armádu současně pracovali takoví konstruktéři jako Děgťarjov, Korovin nebo Špagin. V této skupině byli také méně zkušený Rukavišnikov a mladý Sudajev. První zkoušky nových zbraní proběhly od 25. 2. do 5. 3. 1942, ale Sudajevova konstrukce se tam ještě vůbec neprezentovala. První kolo vyhrál Děgťarjov.

Sudajevova zbraň se objevila až na dalších zkouškách, které se konaly od 26. 4. do 12. 5. 1942. Její výsledky nebyly zrovna nejlepší, ale konstruktér dostal šanci všechno napravit. Musel dořešit spolehlivost, manévrovatelnost a ovládání zbraně, vše samozřejmě s ohledem na co nejlevnější výrobu a v šibeničním termínu. Další »»

» Alexej Sudajev (23. srpna 1912–17. srpna 1946)

